

Gouda zakt weg. Wegkijken is geen optie meer

Tessa Beeloo

Bodemdaling in Gouda

In Gouda is bodemdaling allang geen abstract beleidsdossier meer. Het is zichtbaar in verzakkende straten, scheuren in huizen en oplopende kosten voor bewoners. Ook in mijn wijk Kort Haarlem is dat dagelijks merkbaar. Toch blijft de politieke reflex vaak dezelfde: onderzoeken, overleggen en doorschuiven. Dat is onverantwoord.

Bodemdaling is geen natuurverschijnsel dat ons simpelweg overkomt. Het is het resultaat van keuzes: structureel lage grondwaterstanden, bouwen op slappe bodem en het doorschuiven van kosten naar de toekomst. De rekening komt nu terecht bij bewoners, terwijl de oorzaken collectief zijn.

Europa laat zien: dit is te sturen

Wie denkt dat bodemdaling onvermijdelijk is, hoeft slechts over de grens te kijken. In Venetië werd na de overstromingen van de vorige eeuw duidelijk dat grootschalige grondwateronttrekking de stad extra liet zakken. Toen die onttrekking werd teruggedrongen, nam de door mensen veroorzaakte bodemdaling sterk af¹. De les is ongemakkelijk maar helder: wie de oorzaak aanpakt, remt het probleem.

Hetzelfde gebeurde in Ravenna, waar bodemdaling jarenlang werd versneld door water - en gaswinning. Pas na politieke ingrepen kwam de daling weer dicht bij het natuurlijke tempo². Niet door pleisters te plakken, maar door fundamentele keuzes te maken.

Andere steden kozen voor een andere invalshoek. In Hamburg is in HafenCity expliciet gekozen voor bouwen naar de bodem: ontwerpen, funderen en inrichten alsof water en slappe ondergrond leidend zijn³. Kopenhagen investeerde na zware wateroverlast juist grootschalig in preventie, omdat voorkomen uiteindelijk goedkoper bleek dan eindeloos herstellen.

Europa laat zien dat bodemdaling geen noodlot is, maar een beleidskeuze. Gouda kan zich daarom geen uitstel meer permitteren.

Als fractievoorzitter van Volt in de Provinciale Staten zie ik hoe verantwoordelijkheden versnipperd raken. Gemeenten kijken naar de provincie, de provincie naar het Rijk, terwijl de stad verder zakt. Wat nodig is, is politieke duidelijkheid: hoger grondwater waar dat kan om verdere inklinking van veen te remmen; bouwen en renoveren met de bodem als uitgangspunt in plaats van verouderde normen; en een eerlijke verdeling van kosten, zodat bewoners in wijken als Kort Haarlem niet opdraaien voor decennia aan beleid dat elders is besloten.

¹ <https://www.wur.nl/en/news/how-save-sinking-city>

²

<https://agupubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1029/2005WR004242#:~:text=Over%20this%20period%20land%20subsidence,et%20al.%2C%202005%5D>.

³

<https://www.vannimwegen.nl/actueel/artikelen/succesvolle-gebiedsontwikkeling-hamburg-hafencity>

Volt kiest voor de lange termijn

Bodemdaling is precies het type vraagstuk waarop politiek vaak tekortschiet: de schade wordt pas later zichtbaar, terwijl de keuzes nu gemaakt moeten worden. Maar wie blijft uitstellen, maakt het probleem groter en duurder.

Gouda verdient een bestuur dat verder kijkt dan de volgende begroting, leert van Europese voorbeelden en durft te kiezen voor oplossingen die de stad ook over twintig jaar leefbaar houden. De bodem zakt. Het is tijd dat de politiek opstaat.

Gouda is sinking. Looking away is no longer an option

Land subsidence in Gouda

In Gouda, subsidence is no longer an abstract policy issue. It is visible in sinking streets, cracks in houses and rising costs for residents. In my own neighbourhood of Kort Haarlem, this is evident every day. Yet the political reflex often remains the same: research, consultation and postponement. That is irresponsible.

Subsidence is not a natural phenomenon that simply happens to us. It is the result of choices: structurally low groundwater levels, building on soft soil and pushing costs into the future. The bill is now landing with residents, while the causes are collective.

Europe shows: it can be controlled

Anyone who believes subsidence is inevitable only needs to look beyond our borders. In Venice, after the floods of the previous century, it became clear that large-scale groundwater extraction was causing the city to sink further. When that extraction was reduced, human-induced subsidence declined significantly. The lesson is uncomfortable but clear: addressing the cause slows the problem.

The same happened in Ravenna, where subsidence was accelerated for years by water and gas extraction. Only after political intervention did the rate of sinking move closer to its natural pace. Not by applying temporary fixes, but by making fundamental choices.

Other cities have taken a different approach. In Hamburg, HafenCity was explicitly designed to build with the ground conditions: planning, foundations and urban design assume that water and soft soil are leading factors. Copenhagen, following severe flooding, invested heavily in prevention, recognising that prevention ultimately proved cheaper than endless repairs.

Europe shows that subsidence is not a matter of fate but a matter of policy. Gouda can therefore no longer afford delay.

As group leader for Volt in the Provincial Council, I see how responsibilities become fragmented. Municipalities look to the province, the province to the national government, while the city continues to sink. What is needed is political clarity: higher groundwater levels where possible to slow peat subsidence; building and renovation based on soil conditions rather than outdated standards; and a fair distribution of costs, so that residents in neighbourhoods such as Kort Haarlem are not left paying for decades of decisions made elsewhere.

Volt is opting for the long term

Subsidence is precisely the type of issue where politics often fails: the damage appears later, while the decisions must be taken now. But continued delay only makes the problem larger — and more expensive.

Gouda deserves leadership that looks beyond the next budget cycle, learns from European examples and dares to choose solutions that keep the city liveable twenty years from now. The ground is sinking. It is time for politics to stand up.